

ΑΝΕΚΔΟΤΟΙ ΣΤΙΧΟΙ*)

ΝΕΚΡΑ

Θρόνους καλοῦν τὰ μυστικά μας νυχταπάνεμους
Νὰ πνεύσουν στ' ἄφρονό μας ξερημάδι,
Κοὶ μ' ἄχρες σιγοφτάνουν θρηνομίλητα
Κάποια ποτὶα λαλήματα, κι ὥς χάδι

Τ' ἀραχνοχνούδια τους μᾶς ὀγγίζουν, κι ὥς στενάγ-
ματα

Στὸ φῶς φουστὰν τοῦ νεκρολυχνιστάτη,
Κι ὥς γόοι, δὴμέ, παραμιλᾶν στὰ παραθύρια μας
Καὶ ζηλευτά, ψυθυριστὰ μιλᾶν γιὰ κάποιον...

Καὶ ἡ θύρα ξάφρον ἀνέγγιχτη — μὴ στοίχειωσεν ;
Ἔτριξε, ἄλλοι, κι ἀνοίξαν τῆς τὰ φύλλα,
Καὶ ἡ συντροφιά λαφιάζεται τρομόφοβη
Ρυθώντας, ὦ ψυχὴ, μ' ἀνατριχίλα.

Καὶ οἱ στεναγμοὶ σταυρώνουν, κι' ἀνεδάκνουντα
Τ' ἄψυχα κλαῖν, καὶ στήν ἀλή μας λάφτει
Τοὺς τάφους σὺν λιμπίσει ἡ νεκροφύγιαστη
Κι οὐρλιάζει μας ἡ σκύλλα. Ὡ νεκροθάφτη !

ΚΡΑΝΑΗ

Ὡ ἀμυγδαλιὲς ἀνθήσαν στήν Κρανίη
Καὶ φέγγει ὥς πολυκάντηλο μὲ τὸ φεγγάρι.
Μύριες φωτίτσες κάθε ἀνθὸς κεράνει
Τὰ μύτια τῆς ψυχῆς. Ὡ τὸν ἀνθογεννάση !

Κ' ἔλα νὰ μυρωθῆς. Τὸ πλουμιστὰ παγώνια
Βουβάθησαν στ' ὄριο νησί. Ἔλα στὸ Φάρο
Τὸ μάτι ποὺ βιγνίλει στὰ καυχόδονα
Τῆς θάλασσας, μὰ δὲν τραβίει τὸ χάρο.

Ὡ, οἱ ἀμυγδαλιὲς σ' ἀναζητῶν καὶ στήν Κρανίη
Ρέβει ἡ πολέξεση ἐλὶά σου μαρομένη
Ὡμέ, τὸ θοῖνο σου ποῖός ἦρθε θὰ τῆς πάρη;

Κι ὁ Φάρος χόρει φῶς καὶ τραγουτῶναι
Τοὺς γάμους σου νὰ γέξη, ὦ μύθε Πάρη
Στ' ὄριο νησί μὲ τὴ μορφή σου Ἐλένη !

ΟΙ ΑΝΘΟΙ ΤΟΥ ΚΛΑΙΝΕ

Κ' ἦρθε ἡ ψυχὴ τὸν ἔπνο της ποὺ ἐδιάλεξε τὸν κρῖνο.

Σημ. τοῦ Νουμά. — Μὰ τοὺς εἶχε στείλει ὁ μακαρί-
της; ὁ Πασαγιάννης ἀπὸ τὴν Κέρκυρα πρὸ τρία τέσσαρα
χρόνια.

Εἶχε πιά φτάσει στὸ δρόμο Ριβολί. Ἀμάξια,
αὐτοκίνητα, τράμ, ἓνα πανδαμνίον βουοῦσε γύρω
του. Αὐτὸς ἀφαιρμένος προχώρησε νὰ περάσει στὸ
ἀπέναντι πεζοδρόμιο καὶ νὰ φτάσει συντομώτερα
στὸ Μουσεῖο. Ὁ νοῦς του ὅλος καθότανε στὰ πόδια
τῆς Ἀφροδίτης τῆς Μήλου. Ἐκφύου, τὴ στιγμή ποὺ
εἶτανε στὴ μέση τοῦ δρόμου, ἡσυχα, ἀφελέστατα,
μὲ τὴν τρομερὴ ἀδιαφορίαν ποὺ ἔχουνε τὰ ἄψυχα,
ἓνα αὐτοκίνητο ἀναποδογύρισε τὸ Γοργία καὶ πέρα-
σε ἀποπάνω του κ' ἐφυγε, ἀφήνοντάς τον ἓνα
σωρὸ ἀπὸ αἷμα καὶ ζουλισμένες σάρκες. Τρέξαν
ἀστυφυλάκοι καὶ διαβάτες, μαζέψανε τὸ σωρὸ αὐτό,
κάποιος εἶπε στὴς τοίπες τοῦ Γοργία, βρήκε ἓνα
ἐπισκεπτήριο, τὸ διάβασε κ' εἶπε : — Εἶτανε ξέ-
νος, ἰσπανὸς φαίνεται. Καθότανε δρόμος Σορβόνας
13. Βάλανε ὅ,τι ἀπέμεινε μέσα σ' ἓνα φορεῖο καὶ
δυσὲς ἔργατικοί μ' ἓνα ἀστυφύλακα πήρανε τὸ δρόμο
τῆς Σορβόνας. Ἐπειτα ἦρθανε δύο ἄλλοι ἐργατικοί
μ' ἓνα κάδο νερὸ καὶ μὲ σκούπες καὶ πλύνανε τὸ
δρόμο καὶ καθάρισαν. Οἱ περίεργοι ποὺ εἶχανε μα-
ζευτεῖ, διαλυθῆκανε, ξακολουθῆσαν τὸ δρόμο τους
καὶ μετὰ πέντε λεπτὰ οὔτε αἷμα πιά τοῦ Γοργία
ὕπῃρχεν ἐκεῖ, οὔτε ἀνάμνηση. Τὸ μέρος ὅπου εἶχε
σκοτωθεῖ ἓνας ἄνθρωπος ἔλαμπε τώρα μέσα στὴν

Τ' ἀνθή ἀγροικῶ νὰ λέν σ' ἐνὸς κυπαρισσιοῦ τὸ θοῖνο
» Νὰ πνέη νὰ ρέβη τὰ χλωμά τὰ χυνοπαρισμένα
Ποὺ σπέρνει ὁ χάρος τῆς ζωῆς τὰ φύλλα μαραμμένα.

» Δροσιὰ ζωῆς δὲ σ' ἔρανε, ἀπ' τοῦ φωτός τὴ βροχή;
Σὲ κῆπο ἐὺν χροσῆς χαρῶς καὶ σ' ἀνθοπατηγύρι ;
Ποιὸ χέρι ἐδῶ σὲ φύτεψε τοῦ χάρου ὦ κυπαρίσσι ;
Δὲν ἦταν τάφος νὰ σταθῆς, νὰ ἰσκιώσης χωνευτῆρι ;

» Σὺν πνεύσῃ ἡ αἶρα τῆς αἰγῆς μὲ τὴ μοσχοβολία μας
Βαθεῖς θὰ φέρῃ ἀνασῆς πρὸς τὸν κυπαρισσῶνα
Σὺ νεκρολούλουδα βαρεῖα νὰ σπείρῃ τὰ φυλιὰ μας

» Σὲ τάφου μνημονοπέτρα. Σὺν ἀπὸ μελισσῶνα
Ὅπου κοιμᾶται ἀξέπνητη τοῦ μύρου ἡ ἀγκαλιά μας
Θοῖνων θ' ἀκούση γοητὸ νὰ κλέβῃ σὸν ἔρνο ἀνθῶνα.

ΚΑΡΑΒΙ

Καλὴ μου ἐσύ, Ψυχούλα ἐσύ, τρισεγγενὴ μου εἰκόνα.
Ὡμέ, ἡ νύχτα δὲν περνᾷ κι ἀκόμη φέγγει ἡ πούλια
Τοῦ πενταδάχτυλου ὥς σταυρὸς ἐφτάπετρη κορώνια.
Κι ἄλλοι μου, ἐσύ, δὲ σόπασαν τὰ μοῦτρα νεκροπού-
λια

Ἄνοιχ' τὰ μάτια τοῦ σπιτιοῦ νὰ ρθοῦν παρθένα
μύρα

Ποῦ ἡ μυροφόρα ἡ μάρισα θὰ πνεύσῃ ἀφ' τὰ μυρά-
κια

Μᾶς κονταλᾶν τ' ἀφρέμιστα στήν ψυχολοκίδα θύρα
Ρόδα κομένα σὸν ἀφρὸ ποὺ ἀνάστανε τὰ φεῖκια.

Κύκλοι λεικοὶ κοπαδιαστροί, φτερογεννᾶν τὸ σμάρι
Στὸ ροδοχάραμα οἱ Κάρτες καὶ τραγουδᾶν τὴν ὄρα,
Κι ἄκου σιγῇ γὰ σὲς νυμφαγιὲς θρηνογοῶν κ' οἱ
γλάροι

Σὰ βυζανούμυνα παιδιὰ Γαλάζιο χαλαμέρι
Στέλνει ἐδωδιὲς καὶ προβοδιὲς τὴν ψυχολοκίδα πλώρα
Μὰ τὸ καράβι ἐσταύρωσε πρὸς τὰ δικά μας μέρη.

ΣΠΗΛΙΟΣ ΠΑΣΑΓΙΑΝΝΗΣ

ΑΜΟΥΣΕΣ ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ

Ὁ κ. Μάριος Βάρεθολης ἀπὸ τὸ Παρίσι, σ' ἓνα
τοῦ γράμμα ποὺ δημοσιεύτηκε σὸν ἀριθμὸ 372 τοῦ
«Νουμά» λείει πῶς ἐγὼ γράφοντας γιὰ τὸ Ὡδεῖο
δὲ «φαίνουμαι» νᾶμαι καὶ τόσο μέσα στὴ μουσική.

Μουσικὸς δὲν εἰμι, τὸ δηλώνω αὐτό. Μὰ μέσα
στὴ μουσικὴ μοῦ φαίνεται πῶς παρᾶμαι. Γιατὶ ἡ
μουσικὴ εἶναι «ῥαῖς» καὶ τὸ «ῥαῖς» εἶναι ἀλή-
θεια. Καὶ ἐπειδὴ ἐγὼ, ὅπως θ' ἀποδείξω, εἰμαι
μέσα στὴν ἀλήθεια, εἰμαι καὶ μέσα στὴ μουσικὴ.

Κ' ἐρχόμαστε στὴν ἀπόδειξη.

**

Στὸ ἄρθρο μου ποὺ δημοσιεύτηκε στὸ «Νουμά»
(ἀριθ. 367) ἔλεγα κοντὰ στ' ἄλλα πῶς ἂν ἀκόμα
δὲ δημιουργήθηκε ἡ ἐθνικὴ μας μουσικὴ, σ' αὐτὸ δὲ
φτᾶει τὸ Ὡδεῖο, γιατί τὸ Ὡδεῖο σκοπὸ ἔχει νὰ
μαθαίνει τὸν ἄνθρωπο μουσικὴ, ὅχι ὅμως καὶ νὰ τὸν
κάνῃ μεγαλοφυῆ, γιατί οἱ μεγαλοφυῆς γεννιοῦνται,
δὲ γίνονται.

Πρωτῶν : Εἶναι ἡ δὲν εἶναι σωστὸ αὐτό ; Δὲν
πιστεύω νὰ ἔχῃ κανένας ἀντίθετη γνώμη. Κατ' ἀνα-
λογία αὐτὸ, μπορεῖ νὰ τὸ εἴπῃ κανένας καὶ γιὰ
κείνους ποὺ σπουδάζουνε στὰ ξένα Ὡδεῖα εἴτε Ἰτα-
λικὰ εἶναι αὐτό, εἴτε Γερμανικὸ, εἴτε Ἑγγλέζικο,
εἴτε Τούρκικο.

Ἀμὰ δὲν τῶν κανέναν μέσα του, ἀμὰ δὲ γεν-
νήθηκε γιὰ νὰ γίνῃ κάτι, σ' ὅποιο κοσμοεπίτιον κι
ἂν σπουδᾷ δὲ θὰ μπόρῃ νὰ κάνῃ τίποτε. Καὶ
τὸ ἀντίθετο. Ἀμὰ κανένας γεννήθηκε νὰ γίνῃ κάτι,
θὰ γίνῃ σ' ὅποιο Ὡδεῖο κι ἂν μάθῃ τοὺς τεχνικοὺς
δρους τῆς μουσικῆς.

Θέτε καὶ παραδείγματα ; Ὁ κ. Κουλούκης —
γιὰ σένα τὰ γράφω αὐτὰ, κ. Βάρεθολη — ποὺ σπου-
δάσε στὸ Μόναχο, ἀπὸ ἓνα κελὸ φλάουτο δὲν μπό-
ρεσε νὰ γίνῃ τίποτα πρᾶγμῶν. Καὶ ὁ κ. Λαβῆας
ποὺ σπούδασε στὸ σπίτι του ποὺ εἶναι στὴν Πλάκα,
τὸ ἔγραψε καὶ στὸ πρῶτο μου ἄρθρο, ἔκνε πρᾶγ-
ματα ποὺ δὲν τᾶκναν πολλοὶ κοσμογυρισμένοι καὶ
κοσμοσπουδαγμένοι.

Ὁ τόπος καὶ ἡ Σχολὴ γιὰ κείνους μονάχα ἔ-
χουνε σημασίαν, ποὺ κάτι ἔχουνε, μέγα τους. Γιὰ
κείνους ποὺ δὲν ἔχουνε καὶ σὸν Παράδεισον νὰ τοὺς
στείλῃ νὰ σπουδᾷ τὴ μουσικὴ ἀπὸ τὰ Χερου-
βίμ, τοῦβιχ θὰ πᾶνε καὶ τοῦβιχ θὰ γυρίσουνε.

— Ὁ Θεὸς νὰ τοὺ συγχωρεῖται.

Καὶ τόπος καὶ τὸ ξαναγέμισε πάλι.

Ὁ χρῶτατῃ ἡ Χρυσούλα εἶταν ἀκουμπισμένη
σὸν Ὀρίστη καὶ κύταζε. Τὰ μάτια τῆς εἶχανε
κουραστεῖ νὰ κλαῖνε καὶ μέσα στὸ νοῦ τῆς θαμπο-
κοιμόντανε καὶ φυτίζοντανε βερνικιωτὲς οἱ σκέ-
ψεις τῆς. Δὲν εἶχε θέληση, δὲν εἶχε δύναμη. Πέντ'
ἔξη Ἑλληνες φοιτητὲς εἶχαν ἔρθει κ' εἶχαν σκορ-
πιστεῖ στοὺς τάφους καὶ κυτᾶζανε τίς φωτογραφίες
καὶ τὰ ὀνόματα. Τὰ γέλοια τους κ' οἱ φωνὲς ἀκου-
γόντανε ἀνάμεσα στὰ κυπαρίσσια. Ἐνας ἡλῖος
βαρὴς ἔπεφτε ἀπάνω σὲ ὅλη τὴν πλάση — ἓνας κα-
μὸς ἀσάλευτος.

— Πάμε, Χρυσούλα, πάμε ὡς τὸ δάσο τῆς
Βουλόνης. Ἐδῶ πνιγόμεστε.

Τὴ στιγμή ποὺ ἔφτανε τὸν τάφο, ἡ καρδιά τῆς
Χρυσούλας πιάστηκε. Ἐνας κόμπος ἀνέθηκε καὶ
στάθηκε τὸ λαιμὸ τῆς.

— Πάμε... πάμε !

Καὶ τὴν πρᾶττε δέξω. Δὲν εἶχε δύναμη, δὲν
εἶχε θέληση. Ἡ ζωὴ ποὺ περνοῦσε ἀπὸ μπροστά
τῆς καὶ τὴ σκουτωτοῦσε, νόμιζε εἶτανε ὄνειρο. Ἐ-
μοιαζε μ' ἐκείνους ποὺ τὴν ὥρα ποὺ βλέπουνε σὸν
ὑπνο τους πῶς κινεῖνται καὶ φωνάζουν κ' ὑπορέ-

πύρα τοῦ μεσημεριοῦ, πλυμένο, ἑφτακάθαρὸ καὶ
γελοῦσε κ' ἐπαίξε μὲ τίς ἀχτίδες τοῦ ἡλίου.

II

Τοῦ εἶχε βάλει ὁ Ὀρίστης ἓνα νόμισμα στὸ
χέρι γιὰ τὰ περθεμῆχ τοῦ Χάρου κ' ἓνα γλῶσσιν
γιὰ τὸν Κέρβερο σὸν Ἄδη. Κάτω ἀπὸ τὸ προσκε-
φάκι του εἶτανε ὁ Σοφοκλῆς καὶ δίπλα του ἡ τανα-
γραία κόρη, ποὺ κρατοῦσε καὶ χάδευε ὅταν ἔλεγε
ἐξτατικὸς τῆς Χρυσούλας πῶς θάρθει μέρα ποὺ θὰ
φωναῖζονε οἱ καταρράχτες καὶ τὰ δέντρα κ' ἡ θά-
λασσα : Ὁ Πάν ἀνέστη !

Ἔτσι τὸν κατεβάζανε στὸ μνήμα. Ἡ ζωὴ του
ἴσα κι ἀνώφελη σὺν τὸν καπνὸ τῆς θυτίας τοῦ
Ἄβελ ποὺ ὑψώθηκε δρόμος σὲ οὐρανούς ἀκατοί-
κητους. Ὁ νεκροθάφτης σῶρεσσεν ὁμορφα ὁμορφα τὸ
χῶμα, τὸ πάτησε, ἔκαμε δύο βήματα, τὸ κύταζε
καὶ σίμωσε ἔπειτα πάλι καὶ τὸ ἰσοπέδωσε στὸ κάτω
μέρος πρὸς τὰ πόδια, ὅπου φύσκωνε περισσότερο.
Σκούπισε μὲ τὸ ἀνάστροφο μέρος τοῦ χεριοῦ του
τὸν ἴδρω ἀπὸ τὸ πρόσωπό του κ' ἔπειτα μὲ τὰ λε-
ρωμένα ἀπὸ τὸ χῶμα καὶ τὸν ἴδρω χέρια του ἔπιασε
καὶ γέμισε ἓνα ποτήρι κρασί κ' εἶπε :